THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
PUBLISHED BY
— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —
251 - 253 Queen Street West — Telephone Adelaide 3961
Subscription Rates — $5.00 Per Year
Single Copy — 2 Cents

Entered as Second Class Mail Matter at C.P.O. Toronto Ontario January 22nd. 1913

א נייע באשולדיגונג

אונזער אטאווער רעגיערונג איז לעצטענס ניט באשערט צו האבען גענוג רוהע. דער זיעג פון די פארמער אין אנטעריא און אנדערע פאליטישע פאסיהונגען האבען געוויס קיין נחת רוח אונזערע פריינט פון אטאווא ניט פארשאפט. אבער ווי זאגט דאס שפריכווארט — אז עס זענען באשערט צרות קומען זיי פון אלע זייטען.

קאנאדע האט לעצטענס געהאט א רייהע בארימטע געסט. דעם קרוינפרינץ, עטליכע ענגלישע לארדען, א יאפאנעזישען אמבאסאדאר, אנדערע באריהמטהייטען, און אויך קארדינאל מערסיע פון בעלגיען, וועלכער אבוואהל א קאטויל, האט אין דער פראטעסטאנטישער קאנאדע באקומען א גאנץ שעהנע אויפנאהמע. דאכט זיך וואס קען האבען צו טאן קארדינאל מערסיע'ס באזוך מיט פארשאפען אונאנגענעהמליכקייטען די מענשען פון אטאווע און דאך האט עס פאסירט, און געגען דער רעגיערונג איז יעצט געמאכט געווארען א נייע באשולדיגונג.

ווען קארדינאל מערסיע איז געווען צו באזוך אין אטאווע, האט די רעגיערונג לכבוד איהם איינגעארדענט א מיטאג, צו וועלכען די פני זענען געווען געלאדען. צווישען די געלאדענע איז אויך געוועזען דער ליבעראל טשארלז מוירפי. אבער ער איז צום מיטינג ניט געקומען און דיעזער אינצידענט דיענט עס יעצט אלס באשולדיגונגס-אקט, אז א געוועהנליכער מענש קומט ניט צו א געלאדענעם מיטאג, מאכט קיינער פון דעם קיין וועזען ניט, אבער הפנים גאנץ אנדערש איז מיט די מיטאגען און די פאליטישע קרייזען.

די פראנצויזישע צייטונג "לע סאלעי" האט נעכטען פארעפענטליכט א בריעף געשריבען פון מוירפין צו סער דושאזעף פאפ, אין וועלכען ער לאזט איהם וויסען, אז ער איז צום מיטאג ניט געקומען, ווייל מיט דעם האט ער געוואלט אויסדריקען זיין פראטעסט געגען דעם אנטי-קאטוילישען קאמף, וואס די רעגיערונג פיהרט אן.

דער בריעף, וועלכער איז א גאנץ לאנגער דערצעהלט, אז א מיטגליעד פון דער רעגיערונג האט באשולדיגט די קאנאדער פראנצויזישע רעליגיעזע ארדענס, וועלכע האבען זיך יא באטייליגט אין דער מלחמה אז זיי העלפען ניט קאנאדע, נאר אונטערגראבען גאר איהרע אינטערעסען אין קאנאדע, טראצדעם, וואס סטאטיסטישע דאטען באווייזען, אז בען אין קאנאדע, טראצדעם, וואס סטאטיסטישע דאטען באווייזען, אז גענוג קאנאדער פראנצויזען זענען געפאלען אין דער שלאכט. און די קאנאדער רעגיערונג האט קיינמאל ניט צוריקגעצייגען דיעזע באשולדיגונגען, וועלכע זענען געמאכט געווארען פון איהרען א מיטגליעד. און אויס פראטעסט געגען דיעזער קאטוילישער פארפאלגונג, האט ער זיך דארום ניט באטייליגט אינ'ם קבלת פנים פארן בעלגישען קארדינאל.

דאס איז די באשולדיגונג וועלכע מוירפי מאכט, און עס וועט זיך געוויס ניט ענדיגען מיט דעם איינעם בריעף אליין, עס וועלען זיכער יעצט נאכפאלגען ענטפערס און ווייטערע אנקלאגעס, און דערוויל איז אטאווע ניט באשערט קיין רוהע.

דער באריכט פון דער צדקה פעדעראציע

פון דעם צווייטען יעהרליכען באריכט, ארויסגעגעבען פון דער היגער צדקה פעדעראציע, וועלכען מיר האבען די טעג ערהאלטען, און וועלכער איז פאר דער צייט פונ'ם ערשטען מערץ 1918 ביז דעם 28-טען פעברואר 1919, איז צו זעהן אז די היגע צדקה פעדעראציע האט געהאט אן איינגאהמע פון ארום אכט און דרייסיג טויזענד דאלאר, וועלכע זיינען פארברויכט געווארען פאר פילאנטראפישע ארבייטען.

אזא סומע איז ניט איבעריגענס גרויס פאר טאראנטא, אבער נעהמענדיג אין באטראכט די סומען, וועלכע פלעגען פאר דער פעדעראציע געזאמעלט ווערען פאר פארשידענע צדקה-צוועקען, איז עס זיכער א ווייטערער שריט.

ווי מיר זעהען פון די איינצעלהייטען פונ'ם פינאנציעלען רעפארט, איז דער פעדעראציע געלונגען צו באקומען ביישטייערונגען פון מענשען, וועלכע זענען ביז יעצט געשטאנען ווייט פון צדקה אינסטיטוציעס. און דאס איז זיכער דער פארדיענסט פון די צדקה-פעדעראציע, וועלכע האט שוין באדייטענדעס אויפגעטון אויף'ן היגען געביעט פון צדקה ארבייט.

א יום כפור אויף דעם רומענישען פראנט

דערצעהלט פון א אידישען אפיציער און דיכטער.

פון לעא וואלפסאן.

גבריאל שעפער, א בעליעבטער אידיש-רומענישער דיכטער, וועלכער האט מיטגעמאכט די מלחמה אלס א רומענישער אפיציער, האט פאר מיר געשילדערט א יום כפור אויף דעם פאלגענדען אינטערעסאנטען אופן.

— דאס איז געווען, — האט ער אנגעהויבען אין הערבסט פון דעם יאהר 1916. מיין רעגימענט איז געווען אין דער דאברודזשא, ביי קאלפא דערע. ארום 10 קילאמעטער פון די טרענטשעס. אנגעקומען זיינען מיר אהין א טאג פאר ערב יום כפור. מיר האבען שטארק געוואלט דאווענען — עפעס האבען מיר געפיהלט, אז מיר ווילען בעטען, אפשר וועט זיך גאט צוהערען צו אונזערע תפלות. נו, האבען מיר בעשלאסען צו שיקען א דעלעגאציע צו דעם לייטנאנט-קאלאנעל באקאלבאשא — א קעפטען און עטליכע אפיציערען זיינען אויך מיטגעגאנגען אויסצואווירקען אז מיר זאלען קריגען ערלויבניש צו האלטען רעליגיעזע דיענסטען צו כל נדרי און יום כפור א גאנצען טאג. ענדליך נאך א סך ערקלעהרונגען און בעטענייש איז אונז די ערלויבניש געגעבען געווארען.

אלע אידען פון דעם רעגימענט האבען זיך צונויפגעקומען מיט עטליכע מחזורים און עטליכע ליכט, און מיר זיינען אוועק ארום 220 מעטער פון דער הויפט קווארטיר. מיר זיינען געווען 80 אידען צווישען וועלכע עס האבען זיך געפונען איך און נאך א אידישער אפיציער — דער פארמאציסט סאלאמאן פון בוקארעסט.

מיר האבען אנגעצונדען די ליכט. איינער פון די סאלדאטען וואס האט געהאט א שטימע — א פנים געווען א משורר ביים חזן פון זיינע צייטען, האט זיך געשטעלט זאגען. און די אלטע בעקאנטע טענער פון כל נדרי האבען געקלונגען זייט ביי זייט מיט די קראכען פון די באמבעס, וועלכע דער פיינד האט אלע מאל געווארפען אויף אונזער זייט. יעדער פון אונז איז געשטאנען און זיך צוגעהערט צו אונזער חזן. די וואס האבען געהאט א מחזור'ל האבען אליין אויך עפעס געזאגט.

פלוצלונג האבען מיר דערהערט די וויטענדע שטימע פון אונזער קאלאנעל — ער האט געשריען אויף אלע כחות — "ניעדערטרעכטיגע אידען. ליכט האט איהר אנגעצונדען כדי דער שונא זאל אונז בעסער זעהען, לעשט זיי אויס, קומט זאפארט צוריק". און האט געגעבען אן ארדער צו עטליכע סאלדאטען אז מען זאל אונז אלע זאפארט צוריק ברענגען אין לאגער.

וואס האבען מיר נעבאך געקענט טון. מיר האבען אויסגעלאשען די ליכט און מיט שווערע הערצער און צובראכענע געמיטען האבען מיר זיך צוריק אומגעקעהרט שטילערהייט. אזוי אונאנגענעהם האבען מיר געפיהלט, אז עס האט ביי אונז אפילו ניט אויסגעמאכט וואס א טייל פון די קריסטליכע סאלדאטען האבען פון אונז חוזק געמאכט און אונז געלאכט אין פנים. ווער וועט זיך געהן קריגען מיט זיי.

די אידישע סאלדאטען זייענדיג צוזאמען — ניט אכטענדיג אויף דעם באפעהל — האבען זיך טאקי דארט אין לאגער נאך אמאל געשטעלט דאווענען, און טרויעריג האבען געקלונגען די תפלות, אזוי טרויעריג און הארץ רייסענד אז די קריסטליכע חברים אונזערע זייענען שטיל געבליבען, האבען אויפגעהערט צו לאכען און צו שפאטען, און שטילערהייט האבען זיי זיך צוגעהערט, און מי יודע, ווער ווייסט, אפשר האבען זיי טאקי אויך מיטגעפיהלט? די קאנאנען האבען געהאלטען אין איין קראכען, באמבעס האבען געהאלטען אין איין פאלען — און די שטימע פון אונזער חזן האט אלץ טרויעריגער געקלונגען — און יעדער פון אונז האט געטראכט פיללייכט וועט ער זיין דער נעקסטער קרבן... און מיט'ן דאווענען האט מען געגעבען אן ארדער אז יעדער זאל זיך האלטען גרייט פיללייכט וועלען מיר בעדארפען געהן צו די טרענטשעס צו שטיצען די ארמיי וואס איז דארטען געוועזען.

מיר האבען נאך אמאל אונטערבראכען דעם דאווענען, יעדער איז געגאנגען זיך פארטיג מאכען זיין פעקעל. דערוויל איז פינסטער געווארען, מען האט געקענט זעהן פון דער ווייטענס ברענענדע פייערען — עס האט געהאלטען אין איין קראכען, דער הימעל איז געווען רויט... שפעט ביינאכט איז אביסעל שטיל געווארען, מען האט געלאזט וויסען אז מיר בלייבען אויף דעם פלאץ און מיר קענען זיך לעגען שלאפען. אין לאגער איז געווארען שטיל און רוהיג, די סאלדאטען האבען זיך געלעגט — און טאקי באלד אנשלאפען געווארען, נאר די אידישע סאלדאטען האבען געטראכט פון דעם יום כפור, פון יום כפור, פון זיך פון דער היים, און פון די אייגענע....

אין דער פריה האבען זיך די אידען ווידער צונויפגענומען — אוועק עטליכע הונדערט מעטער פון דעם לאגער און אויף דעם פרייען פעלד האבען מיר זיך נאך אמאל געשטעלט דאווענען. ביים ערשטען אויסנעהמען זיינען מיר אלע געבליבען צוזאמען. קיינער איז צוריק אין לאגער. — ארום איינס אזייגער — פונקט אין מיטען דאווענען האבען מיר געהערט אן אלארם סיגנאל אז א פיינדליכער עראפליין דערנעהענטערט זיך צו אונזער לאגער. אלע סאלדאטען פון דעם לאגער האבען אנגעהויבען צו לויפען צו די טרענטשעס און גריבער, וועלכע זיינען געווען אנגעגרייט זיך צו בעהאלטען אין אזא פאל, מיר אידען זיינען אבער געבליבען שטעהן אויף אונזער פלאץ. איינער האט פארגעשלאגען, אז מר זאלען זיך אנידערלעגען אויף דער ערד, און מיר האבען דאס געטון. עס האט זיך דייטליכער און דייטליכער געהערט דאס רוישען פון דעם עראפליין. דער פליהער האט אונז מסתמא דערזעהען, און דער עראפליין איז צוגעקומען אויף דעם פלאץ וואו מיר זיינען געלעגען, ער האט זיך ארומגעדרעהט עטליכע מאל און דאן האט ער זיך אנגעהויבען ארונטערצולאזען צו אונז.

ווער קען דערצעהלען וואס מיר האבען האמאלס געפיהלט? עטליכע פון אונזערע סאלדאטען האבען זיך געוואלט אויפהויבען און אנהויבען צו לויפען — האב איך געגעבען אן ארדער, אז קיינער זאל זיך וואגען צו ריהרען. די סאלדאטען האבען זיך שטארק געשראקען.

מיר האבען ערווארטעט אז א באמבע וועט אויף אונז פאלען יעדע סעקונדע. זיי צו געבען אביסעל מוט — באטש מיר אליין איז אויך געווען קאלאמוטנע אויף דעם הארץ, האב איך בעמערקט: וואס פאר אן עראפליין וועט עס וואגען צו באמבארדירען אידען אין יום כפור? דער פליהער קען דאך זעהען אז מיר זיינען אידען — און אז מיר האלטען אין מיטען דאווענען? ער האט דען ניט קיין אויגען? ער דערקענט נים א טלית? דער עראפליין האט זיך געהאלטען אין איין ארונטערלאזען — מיר האבען איהם שוין געזעהען כמעט אין גאנצען און דער פליהער אויך. יעדער האט געמיינט אז ס'איין לעצטע סעקונדע, איז שוין געקומען. א טייל האבען זיך ביטער צוזוויינט, אנדערע האבען זיך אנגעהויבען צוגעזעגענען — דער חזן האט געכליפעט און געמורמעלט א תפלה, אלע אויגען האבען געקוקט געשפאנט אויף דעם עראפליין — געקוקט דעם טויט אין די אויגען.... און פלוצלונג, האט זיך דער עראפליין אויפגעהויבען און איז אוועקגעפלויגען ווייט, ווייט פון אונז.

— גאט זיי דאנק — אבי מיר זיינען נאר אבגעקומען מיט אביסעל שרעק — האט איין סאלדאט בעמערקט מיט א דערשטיקטער שטימע.

— דער פליהער איז געוויס געווען א איד — האט א צווייטער באמערקט.

— מיין טלית, — האט געזאגט דער חזן גלעטענדיג איהם. יעדער האט זיך צואווערטעלט, מיר האבען דערנאך געשפאסט און ממש געטאנצט פאר פרייד. א שטונדע האבען מיר פארבראכט רעדענדיג איבער דעם נס, ווי אזוי מיר זיינען גערעטעט געווארען. ענדליך האט אייגער פארגעשלאגען אז מיר זאלען זיך ווייטער שטעלען דאווענען.

געדאווענט האבען מיר דערנאך מיט אזא מין התמדה, מיט אזוי פיעל ברען און פייער, אז מיר האבען זיך אליין געוואונדערט. מיר האבען טאקי געבענשט גומל. אלע זיינען מיר געווען דורכגעדרונגען מיט א געפיהל פון דאנק און לויב. ווען מיר האבען געענדיגט דאס דאווענען האבען מיר זיך אווערעם געוואונשען א גוט יאהר און הונגעריג ווי די וועלף זיינען מיר געגאנגען צוריק אין לאגער עפעס עסען.

די סאלדאטען זיינען געגאנגען צו זייער קאנטין און איך מיט דעם פלוטאניער קאהען און מארגענשטערען זיינען אוועק צו דער אפיציערסקער קיך. מארגענשטערען איז געווען אזוי טויט הונגעריג אז ער איז אריין געפאהרען אין די הענד פון דעם דיענער פון דעם מאיאר און דעם מאיארס טעלער מיט עסען איז ארונטערגעפאלען. דער מאיאר איז אזוי בייז געווארען אז ער האט געווארפען א טעלער אין קאפ אריין, צו צו מארגענשטערען צו צום דיענער ווייס איך ניט, ווייל גליקליכער וויזע האט דער טעלער קיינעם ניט געטראפען. אויף דער נאכט נאך דעם עסען, האבען די אפיציערען און א סך קריסטליכע סאלדאטען געוואונשען א גוט יאהר צו זייערע אידישע קאמעראדען. מיר האבען אפילו געהאט א טענצעל קאהען האט געזונגען, מארגענשטערען האט דערצעהלט עטליכע מעשה'לאך און איך האב פארגעלעזען עטליכע פון מיינע ליעדער...

עטליכע טעג שפעטער איז אונזער רעגימענט געגאנגען צו דעם פראנט ביי טורזילא האבען מיר געהאט א שווערע שלאכט. 20 אפיציערען און 400 סאלדאטען זיינען געפאלען טויט און שווער פארוואונדעט און צווישען זיי זיינען געפאלען 17 אידישע סאלדאטען.

יעצט נאך דעם קריג דערמאהן איך מיך אפט אין מיינע געפאלענע קאמעראדען אויף די פראנטס וואו איך בין געווען — אבער איך וועל קיין מאל ניט פארגעסען מיינע חברים מיט וועלכע איך האב געדאווענט יענעם "יום כפור" אויף דעם פראנט ביי קאלפיי-דערע אין דער האברודזשא.

דער פאגראם אין פאסטאוו

ענטנומען פון דעם ווארשאווער "מאמענט"

פון קיעוו טיילט מען אונז מיט פאלגענדע פרטים וועגען פאגראם וואס איז פארגעקומען אין פאסטאוו נאך'ן אוועקגעהן פונ'ם באלשעוויסטישען מיליטער.

פון בעפאלמעכטיגטען פון רויטען קרייץ אין פאסטאוו איז אין קיעוו דערהאלטען געווארען א דעפעשע אז קיין קיעוו ווערען ארויסגעשיקט 40 שווער פארוואונדעטע אידען, וואס דארפען האבען א באלדיגע כירורגישע הילף.

די הילפס אקציע.

ביי דער רוסישער געזעלשאפט פון רויטען קרייץ האט זיך געגרינדעט א ספעציעלער הילפס קאמיטעט פאר די פאגראם געליטענע. אויף דער ערשטער זיצונג פון דעם דאזיגען קאמיטעט וואס איז פארגעקומען דעם 30-טען סעפטעמבער, איז באשלאסען געווארען גלייך ארויסצושיקען קיין פאסטאוו א מעדיצינישע אבטיילונג אויף צו געבען הילף די געליטענע און אויך ארויסצושיקען א ספעציעלען שליח וועלכער זאל בעזארגען די געליטענע מיט שפייז און קליידער.

דעם זעלבען טאג איז אין דער געביידע פון דער קיעווער געמיינדע פארגעקומען א פארזאמלונג פון די פאסטאווער איינוואוינער, וואס געפינען זיך אין קיעוו און עס איז געגרינדעט געווארען א יודישער הילפס קאמיטעט פאר די פאסטאווער פאגראם געליטענע.

אויך דער אינטערנאציאנאלער רויטער קרייץ האט דעם 1-טען אקטאבער ארויסגעשיקט קיין פאסטאוו א מעדיצינישע אבטיילונג.

דעם 5-טען אקטאבער איז קיין פאסטאוו ארויסגעשיקט געווארען א מיליטערישע אויספארשונגס קאמיסיע. די איינוואוינער וואס זיינען ארויס גאנץ פון דער דאזיגער שחיטה האבען שוין צוזאמען געקליבען א גרויסען מאטעריאל וועגען פאגראם. זיינע ארגאניזאטארען און אנטיילנעהמער. די דאזיגע מאטעריאלען וועלען מיטהעלפען דער קאמיסיע פעסטצושטעלען א גענוי בילד פון די פאסטאווער געשעהענישען.

אויף א פארזאמלונג פון ספעציעלען ראט ביים פעראיין פון די אידישע געמיינדעס איז בעשלאסען געווארען אוועק צושיקען קיין ראסטאוו אן עקסטרא דעלעגאציע וועלכע זאל פארשטעלען דער העכערער אנפיהרונג פון פרייוויליגען מיליטער א בעריכט וועגען די געשעהענישען פון אידישען לעבען אין קיעווער גוב. וועגען די פאגראמען און פערשיעדענע רעכטס בעגרענצונגען בנוגע צו אידען.

דער דאזיגער בעריכט וועט צונויפגעשטעלט ווערען דורך'ן פרעזידיום פון אידישען נאציאנאלען סעקרעטאריאט.

אזעלכע דעלעגאציעס פון אדעס און כארקאוו זיינען שוין ארויסגעפאהרען אין דער סטאווקע פון הויפט קאמאנדיר.

א בעריכט פון די קריסטליכע ארגאניזאציעס

די קריסטליכע געזעלשאפטליכע פאליטישע ארגאניזאציעס אין קיעוו האבען פון זייער זייט אויך בעשלאסען אוועקצושיקען אין גענעראל שטאב פון גענ. דעניקין א גענויען בעריכט וועגען די לעצטע פאגראמען. אין דאזיגען בעריכט וועלען אויך אנגעוויזען ווערען איינציגע פאקטיש שולדיגע אין די פאגראמען און וועט אנגעוויזען ווערען אויף די נויטווענדיגקייט אנצונעהמען די ענערגישסטע שריט געגען דער נייער פאגראם כוואליע אין אוקראינע.

דעם 30-טען סעפטעמבער. זיינען אין קיעוו פארגעקומען בשותפות'דיגע זיצונגען פון די פעראייניגטע ביוראס פון די ס. ר. נאציאנאליסטען, אקטאבריסטען און רעכטע קאדעטען, ווי אויך פון פעראיין פון די גרויס אינדוסטריעלער. עס איז בעטראכט געווארען די פראגע וועגען אננעהמען מיטלען געגען די פאגראמען.

עס איז בעשלאסען געווארען זיך צו ווענדען וועגען דעם צום גענעראל דעניקין און צום הויפט קאמאנדיר גענ. דראגאמיראוו און א חוץ דעם ארויסצולאזען א בעזונדערען אויפרוף צו דער רוסישער געזעלשאפט.

די דאקטוירים וועגען די פאגראמען.

דעם 2-טען סעפטעמבער האט די אלגעמיינע פארזאמלונג פון קיעווער דאקטוירים פעראייניגט מיט א בעדייטענדער מעהרהייט שטימען אנגענומען פאלגענדע רעזאלוציע:

אין די אונאויפהערליכע געוואלדטהאטען וואס קומען פאר אין אונזער לאנד איבער דער פריעדליכער אידישער בעפעלקערונג און די כסדר'דיגע שוידערליכע רויבערייען, מארדען און פערגוואלטיגונגען — זעהט איין דער דאקטוירים פעראיין דאס ארויסווייזען זיי פון די נידריגע און טיילווייז פאטאלאגישע אינסטינקטען פון די פינסטערע עלעמענטען, וועלכע קעהרען אונז אום צוריק זייערע משוגענע מעשים צו די צייטען פון באלשעוויזם און שטערען די גרויסע זאך פון רוסלאנדס אויפלעבונג, צו וואס עס איז גערופען די פרייוויליגע ארמיי.

די פאגראם בעוועגונג האט געפונען איהרע אידעאלאגען וועלכע רופען די דאזיגע געוואלדטהאטען אלס נקמה פאר די מערדערייען פון די באלשעוויקעס. אבער די אידען האבען געליטען פון די באלשעוויקעס ניט ווייניגער און אין איינציגע ערטער פיעל מעהרער. פאגראמירען די אידען פאר די פערברעכענס פון די אידישע באלשעוויקעס איז אן אומזין און אן גרעכט פונקט אזוי, ווי מען זאל זיך נוקם זיין אן אלע רוסען פאר די מעשים פון די רוסישע מיטגליעדער פון די "טשערעזוויטשאיקעס". פאר די האנדלונגען פון די באלשעוויקעס מאטראזען און זא ווייטער.

די אמת'ע מאטיווען פון די פאגראמען איז בלויז די תאוה צו רויב און צו אכזריות.

די רוסישע דאקטוירים זיינען געשטאנען אויף דער וואך פון דער מענשליכער פערזענליכקייט און האבען שטענדיג געקעמפט געגען געוואלד און אכזריות ארויסנעהענדיג פון דעם שטאנדפונקט, האבען די קיעווער דאקטוירים אין זייער צייט זיך פעראייניגט צום פראטעסט פון פירגאגאוו צוזאמענפאהר געגען די פערברעכערישע מעשים פון די טשערעזוויטשאיקעס. ארויסדריקענדיג אויך איצט געפיהלען פון טיפען פערדרוס אויף די געוואלדטאטען, וואס ווערען בעגאנגען איבער דער שוצלאזער אידישער בעפעלקערונג, רופט דער דאקטוירים פעראיין, צו נעהמען אין אכט די שרעקליכע סכנה, וואס שטעלט פאר מיט זיך די פאגראם בעוועגונג פארן גייסטיגען צושטאנד פון דער פרייוויליגער ארמיי, וואס מיט איהר ריינער פאהן פערדעקען זיך צום טיפען בעדויערען אפט פערברעכער.

דער דאקטוירים פעראיין ווענדעט זיך צו אלע בעוואוסטזיניגע רוסישע מענשען, וועמען עס איז טייער דער כבוד און גורל פון אויפלעבענדען פאטערלאנד, מיט דעם הייסען אויפרוף אויפצודעקען די פאלשע אידעאלאגיע פון די פאגראמשטשיקעס, צו פערשפרייטען אין אלע שיכטען פון דער געזעלשאפט ריכטיגע בעגריפען וועגען דער סכנה פון די פאגראמען און העלדיש שיצען די אלע איבער וועלכע עס ווערען בעגאנגען געוואלדטאטען זאלען אלע געדענקען, אז עס געהט אום דער פערטיידיגונג פון כבוד פון רוסישען, פון דער ריינקייט פון דער פאהן פון דער פרייוויליגער ארמיי, וואס איהרע פיהרער זאגען זיך אויסדריקליך ארויס געגען יעדער פאגראם טעטיגקייט.

פיין

פון י. י. סיגאל

שניידט דער טאג מיין הארץ מיט מעסערס
מיט אזוי פיעל בייזקייט, הארט;
דאך די וואונדען ערשט דערפיהל איך
אין דער שטילער שטומער נאכט...

געהען נעכט אהן שלאף אוועק זיך,
טונקעלט מיר בייטאג דער בליק;
ווי א שכור וואקעלט ס'הארץ מיינס;
ווארפט זיך אום, אהין, צוריק.

זינגט עס טרויעריג און פרעהלאך
און ציאמערט עס זיך באלד:
ווי א קינד אן אונפארשטענדיגס
וואס פארבלאנדזשעט אין א וואלד...

אין דער וועלט אריין

פון נ. בריק

עס איז קוים געלונגען צו "פועל'ן" ביי "פוילען" פארשפרעכונגען. .

וואס זאגט איר אויף פרעזידענט ווילסאן? אפגעזעסן אזוי פיעל חדשים אין ווערסאיל און געהאלטען אין איין מאכען שלום און איצט שרייט ער: די מלחמה האט זיך נאך נישט געענדיגט, אז מען שמועסט נערוועז איז דאך נישט שייך...

די ארטאדאקסען ווילען נישט צולא- [illegible]

נישט קיין גוטער סימן. פאר וועמען וואלט איר וויסען? איר זענט נישט קליין אליין צו טרעפען. . .

וואס א גוי איז, טאקי יהודניטשען מיין איך, ביי די פינלענדער בעט ער אביסעל "פייער" פאלג מיך א גאנג (ביי דער גאנז האבער) דאס הייסט יא ביי דער גאנז האבער געבעטען, ווי קומט צו די פינלענדער פייער, אז זיי זיינען אזוינע נאהענטע שכנים צום נארט פאל?...

מזל טוב אייך אידען, איהר האלט שוין אין א גוטער שעה רעדענדיג נאך דער צווייטער דעקלאראציע...

ס'וויזט אוים אז אלע אידען וועט מען פארט אין פוילען נישט אומברענגען, ווייל אפילו די פוילישע דעמאקראטען רעדען אויך וועגען א שארית הפליטה

יהודעניטש וועט אצינד ווילענדיג נישט ווילענדיג מוזען ווערען א באלשעוויק, א קלייניגקייט, ער געפינט זיך דאך אצינד אין א באלשעוויסטישער "קרייז"..

געפעלט אייך א נייעס: די ניו-יארקער פרויען האבען נישט געשטימט ווי זייערע מענער, ס'וואלט דארט זיך געוויזען א וואונדער אז א פרוי זאל יא זיין "געשטימט" ווי דער מאן...

יעדער כאפט זיך צו זיינעם: אט האבען זיך די "לינקע" א כאפ געטון צום "לינקען" פליגעל פון דער סיבירער ארמיי.

גאמפערס דערמאנט מיר אין א חלב'ן ליכטעל: דאכט זיך עס האלט שוין ביים אויסגעהן, פלוצלינג א א עס גיט זיך א צופלאקער, אז איר וואלט געמיינט שווערען מען האט עס ערשט אין לייכטער אריינגעשטעלט...

מיט "וויכע" קוילען גרעבער וואלט

די אמעריקאנער רעגירונג זיך געמענט אביסעל "וויכער" באנעהן...

נאך א לאנגער בלוטיגער שלאכט וואס מען האט לעצטענס אנגעפיהרט געגען די באלשעוויקעס איז ענדליך פעטרא גראד אריינגעפאלען אין די הענט פון די באלשעוויקעס...

נאך א לאנגען קאמף וואס קאלטשאק האט געפיהרט געגען די רויטע איז אים ענדליך געלונגען — צו אנטלויפען.

אוסישקין וויל צווינגען די ארטאדאקסישע רבנים צו רעדען העברעאיש — אויב אי, א, נו, סבין, הייסט העברעאיש — פארגין איך אים.

לאיד דזשאהדזש האט שוין באשלאסען זיך מעהר נישט צו מישען אין די רוסישע ....יטען מאכט ריש' אז ווילען וויל ער דוקא יא, נאר באין ברירה מוז ער זאגען: מאיא כאטא ס'קראיו...

שמואל גאמפערס האט זיך געשמד'ט — ער איז געווארען אויף דער עלטער א "פראטעסטאנט". . .

אויב דער סאציאליסטישער אינטערנאציאנאל שיקט שוין אונטערזוכען די פאגראמע' וועט שוין מסתמא "רעכט" זיין . . :

אז די "ציון דעקלאראציע" איז א קלוגער איינפאל פון ענגלאנד, וועגען דעם איז קיין פראגע נישט. איך ווייס עס אהן קוירנעל מאלאן. צו איז אבער פון אונזער זייט קלוג געווען צו גלויבען אין דער דעקלאראציע — דאס איז א פראגע.

אין אמעריקא האט מען שוין ארעםטירט אלע ראדיקאלען...

די האמילטאנער שניידער באסעס האבען פארלוירען דעם סטרייק נאך איידער ער האט אויסגעבראכען.

די שניידער אליין זיינען דוקא נישט צופרידען מיט די העכערע שכירות, ווייל וואס מעהר געלט מען קריגט, אלץ מעהר פארליערט מען אין א "האלידיי". . .